СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 159. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк, 12. липня, 1927. VOL. XXXV. No. 159. Jersey City, N. J., Tuesday, July 12. 1927. THREE CENTS

ВАЖНИЙ КРОК У СПРАВІ САКА Й ВАНЦЕТТІ

КОМІТЕТ ФУЛЕРА ГОТОВ ПРИНЯТИ НОВІ ДОКАЗИ.

БОСТОН, Месечузетс, 10. липня. — Комітет для розсліду справи Сака й Ванцетті, який установив губернатор Фулер, повідомив Вилиема Томсона, головного оборонця сих засуджених, що він готов вислухати всякі нові докази, які адвокати схочуть предложити.

Ся заява комітету вказує, що комітет має широкі права від губернатора та що він відай захоче переслухати свідків, яких не слухано на розправі, а які, по думці адвокатів, доказують невинність засуджених.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА НАЧАЛЬНИКА ПРОГИБІЦІЇ.

„УРЯД НЕ ТИКАЄ ВПЛИВОВИХ ЛЮДИЙ".

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 10. липня. — Айра Лунс Рівз, котрий уступив недавно зі становища адміністратора прогибіції на стейт Ню Джерзі, видав сензаційну публичну заяву, в котрій каже, що федеральні урядники не можуть виконувати прогибіційного закона, бо федеральний уряд держиться засади не нарушувати високо поставлених людий, які ломлять сей закон.

КОНЕЦЬ ГАЗОЛІНОВОГО СТРАЙКУ В ШИКАҐО.

СТРАЙКАРІ ДІСТАЛИ ПОЛОВИНУ ЖАДАНОЇ НИМИ ПІДВИШКИ.

ШИКАҐО, 10. липня. — Страйк робітників газолінових стацій та розвізників газоліни, який замкнув півтора тисячі газолінових стацій та здержав у ходу яких 500,000 автомобілів, уже покінчився нині залагодою межи газоліновими підприємцями а робітниками, на основі котрої робітники дістали половину тої підвишки, якої вони домагалися.

Візники троків, розвозячих газоліну, дістали підвишку в сумі півосьма доляра в місяць, а обслугувачі газолінових стацій 5 долярів у місяць. Кромі сього робітників, працюючих на газолінових стаціях, поділено на кляси, так, що робітник буде вперед у першій клясі з 120 долярами в місяць, відтак у другій клясі зі 130 долярами в місяць, а наконець у третій з 145 долярами місячної платні.

Згоду заключено на два роки. Був се перший страйк того рода в торговлі автомобілевим топливом.

ВИЛІЧИЛАСЯ НА ДРУГИЙ БІК.

ГОЛОДУВАЛА, ЩОБИ ВИЛІЧИТИСЯ, І ПОМЕРЛА.

ТОРОНТО, Канада, 9. липня. — В місцевому Вестерн Госпитал-и померла нині від добровільного голоду Росіянка п-ні Г. Леонтієва. Вона взяла собі до голови, що всякі недуги можна вилічити голодом, і стала голодувати. Для удержання життя пила тільки воду. Муж протестував, жінка слабла, але не подавалася.

Наконець минуло 45 днів від початку її голодовання, а жінка голодівки не переривала. Наконець вона ослабла так, що її треба було відставити до шпиталю. Лікарі сказали, що її положення критичне. Їй давали помаранчевого соку, але її жолудок уже не мав сили травити й вона померла.

8 ОСІБ ПОГИБЛО ВІД ВИБУХУ ДОМАШНОЇ МАШИНИ ДО САМОГОНУ.

ФАРМЕР ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО НЕПОВИННОГО ВБИЙСТВА РОДИНИ.

РЕДИНҐ, ПА., 10. липня. — Нині рано случився вибух на фармі Марка Фера в Бернвилі. Огонь, що повстав з вибуху, огорнув хату так скоро, що два мущини, які були в доми, спаслися від огню тільки в той спосіб, що вискочили з вікон другого поверха на землю. Родина Фера, зложена з жінки й 7 дітий, погибла в огни.

Фера відставлено до шпиталю, де він спершу говорив, що в його пивниці вибух котел до огрівання хати. Відтак, однак, він признався, що се вибухла машина до варення горівки, але пробував складати вину на якихось двох невідомих йому мущин, які наняли в нього фарму і може й варили горівку в своїх машинах, уложених у пивниці.

Уряд вислав на румовища фарми вязників з вязниці повіту Беркс, щоби вони перекопали румовища та найшли кости погибших. На вістку про нещастя до фарми підїхали за сей день коло дві тисячі автомобілів.

АВТО ВТЯЛО РУКУ.

В РОЗГОНІ ОБІРВАЛО РУКУ ЧОЛОВІКА, ВИСТАВЛЕНУ З „БОСА".

ВАШИНГТОН, 10. липня. — Джан Г. Довр, 55-літний жилець міста Александрії, в стейті Верджінії, їдучи великим „босом", що сполучує міста Вашингтон з Александрією, вихилився з вікна „боса" й опустив руку. Попри „бос" переїхав в незвичайною скорістю якийсь автомобіль та обірвав руку майже попри саме плече. Автомобіль не задержувався, але пігнав далі та пропав, а Доврови пустилася кров з такою скорістю, що були певно помер з утрати крови, якби один з пасажирів не був здержав упливу, звязавши останок руки краваткою.

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЄ ДОЛИНИ РІКИ МІСІСІПІ.

ЛАФАЄТ, Луїсіяна, 8. липня. — Перегляд околиць, що були залляті виливом ріки Місісіпі, виявляє тяжке положеннє цілої долини. Дві третині околиць, що були залляті водами, ще досі стоять під водою, а тільки одна третина вистає зпід води.

Стан родин навіщених повінню, тяжкий. Зі зборів вони відай не дістануть нічого. Готівки в них нема, а видатки ждуть їх величезні. Виглядів на позичку не мають. Одинокий їх заратунок се Червоний Хрест.

НЕБЕЗПЕЧНА КАРТА.

У селі Підмихайлівцях, рогатинського повіту, поліціянт з журівської станиці, Куцак, сконфіскував дня 6. м. м. в читальні „Просвіти" етноґрафічну карту України і з великою радістю повіз її до староства, до Рогатина. Цікаво, чи вона вернеться до читальні, чи буде прикладена до актів у старостві, як небезпечний документ.

ЗБРОЙНІ БАНДИТИ В ПОВІТІ ЖОВКВА.

Коло місточка Мости Великі жовківського повіту криються в лісі бандити. Оноді випало їх кількох з ліса на переїзджаючого з ярмарку з Мостів Великих господаря Курацщка і обрабило його до щенту. Гарні відносини! Цікаво, чим властиво займається поліція?

ФАТАЛЬНИЙ СОН.

Розаріо Ляптіє в Монтреалі мав поганий сон. Приснилося йому, що дім, в котрім він мешкав, горить. Переляканий зірвався, вибіг на бальконі і скочив з третього поверха. Ляптіє не убився на місци, але смертельно покалічився.

ФІЛЬОЛЬОҐІЧНА ЯСНІСТЬ.

Львівське „Слово Польське" написало сотки фільольоґічних статей на основі своєї партійної програми, щоби доказати, що термін „Українець" безправний, бо ми називаємось „Русини". Тепер проф. славянської фільольоґії Яґайлонського університету К. Нітч написав статтю у журналі „Польська Мова" ч. 3. „Русини чи Українці", заявляючи, що ми маємо право називатись як хочемо, одначе не повинні мати претенсій, щоби інші народи так нас називали. Адже нпр. термін „Німці" не покривається терміном „Дайтше". „Слово Польське" наводить цю статтю, будімто як доказ, що воно теж стояло завсіди на такому становищі. Тимчасом добродії вишехполяки лізли і лізуть надалі із шкіри з претенсіями, щоби ми себе називали Русинами. Якщо проф. Нітч є той гадки, що слово „Українець" значить по польськи тільки „Русін", так само як „Дайтшер", „Немец", бо термін „Українец" „має виразно інше значіння" (яке це покищо тайна), не маємо наймевших претенсій, щоби ця фільольоґічна ясність у польській мові стала ще яснішою!

НЕЛСОН СПОКІЙНО СЛУХАВ ДОКАЗІВ.

В четвер, 23. червня, відбулося в політичнім суді в Вінніпеґу преліминарне переслухання в справі душителя Ирла Нелсона. До переслухання явилося несподівано велике число свідків, бо аж 42, котрі посвідчили мало що не про кождий крок душителя від хвилі, коли він звернув свої кроки в напрямі столиці Манітоби, аж до його зловлення в Кіларні. Були свідки з Вінніпеґу, були і з Ріджайн і з Буасевейн і з Кіларні і ні один не вагався щодо його ідентичности. Нелсон, прибраний зовсім пристойно, хоч і в позичене одіння, слухав доказів зовсім спокійно і немов байдужно, але все таки з увагою. Доперва на другий день, коли вже „переношено" його з поліційної стації до провинціяльної тюрми, сказав він поліцменам, що даремно роблять з ним церемонії, бо він нічо невинен. „Всі свідки миляться", сказав він, „я ніколи попередно не був ні в Вінніпеґу, ні в Ріджайні". Нелсона поміщено в провинціяльній тюрмі відразу в казні для засуджених на кару смерти.

МІСТО БЕЗ ВОГНЕВОЇ СТОРОЖІ.

У ночі з 17-го на 18-го червня ц. р. на передмісті Володимира у віддалі півтора км., в Лобачині згоріло до тла 20 господарств. Дарма, що річка є на місці, не можна було нічого зробити, бо завдяки добрій господарці маґістрату, який до цього часу не подбав про постійну вогневу сторожу, не було кому гасити.

ПРИЧИНОК ДО ЖИТТЄПИСУ МУССОЛІНІЯ.

В італійськім містечку Форлі відкрили цікавий документ. Є це прохання зперед 30 літ, до префекта міста, бідної вчительки, щоби дали їй підмогу для утримання 12-літного сина, якого хоче вчити. Прохання підписане: Роза Мальтодоні Муссоліні; її син — Беніто Муссоліні. На проханні дописок: „відкинене, 30. листопада 1896". Як бачимо, Муссоліні вийшов у люди біз державної підмоги.

СТРАШНА ЦИФРА.

З нагоди міжнародного конґресу для боротьби з торговлею живим товаром у Лондоні довідуємося, що з просторів теперішньої польської держави вивозять 85 проц. жіноцтва до Півд. Америки, де їх продають до люпанарів. Цим треба пояснити собі, що надміру жіноцтва у Польщі так сильно не відчувають як в Анґлії.

ЧЕМНИЙ ДЕНТИСТ.

У Бадені арештували 24-літнього дентистичного асистента який задушив дитину своєї газдині, сховав до скринки з препаратом „Маґґі" і вкинув до каналу. На судовім допиті признався, що він зробив це на проханні своєї газдині, яка хотіла дитини позбутись.

НАКЛАД БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЧАСОПИСІВ.

Урядова статистика подає, що наклад усіх большевицьких часописів виносить 8 міліонів примірників денно. Крім кількох тисяч періодиків є в СРСР ще спеціяльний тип часопису, т. зв. „Стінні часописи". Їх у цілому СРСР виходить кілька тисяч. У самій лише Москві є таких часописів 1.515, а дописує до них 27.700 кореспондентів.

НЕ СКУЄШ СЛОВА ЖИВОГО!

Розпорядком польського міністра внутрішних справ з дати 2. червня ц. р. віддано догляд над періодичною пресою у Варшаві і Лодзі комісарятам міст, а в інших більших містах — міжтим також у Львові — директорам поліції... Майже одночасно з тим — дня 8. червня — почав обовязувати новий розпорядок президента Польщі в справі пресової цензури, на основі якого цензурна власть (поліція) має змогу аж 24 години роздумувати над тим, чи сконфіскувати часопис, чи випустити його на денне світло. Ці нові репресії проти друкованого слова треба теж вписати в реєстр „моральних" подвигів маршалківського уряду.

НЕБУДЕННІ КАТАСТРОФИ.

На передмісті Лондону зампримітили, що одна вулиця západається під землю. Під нею витворилась жалобина на 50 кілька метрів; є це, здається печера вапна. Богато домів зовсім опорожнили. — У Ганновері, в костелі, обірвався свіжо поставлений дзвін на висоті 70 метрів, ваги 25 сотнарів. — Між Сирою і Піреєм зударились у ночі три грецькі пароплави; десять пасажирів потонуло.—В околиці Реймсу пройшла буря вимкової сили, знищивши виноградники, дерева і дороги, на яких полишила жолобини на 60 цм.

БІЛІ НЕВІЛЬНИЦІ.

Портова поліція в Ґаляц відкрила при ревізії корабля „Ісмаеля" тайні двері, з яких маленькі сходи провадили до укритої каюти. В каюті було 15 повязаних і майже непритомних дівчат. Були це переважно угорські і словацькі сільські дівчата, яких вивезли агенти торгівців живим товаром, обіцюючи їм в місті легку і добре платну працю. Поліція арештувала цілу залогу корабля і капітана, який признався, що дівчата мали бути продані до Малої Азії.

ЗАБОРОНА ЛУГОВОГО СВЯТА.

Львівська дирекція поліції заборонила устроєння лугового свята, яке мало відбутися в неділю, 26. червня. Д-рові Дацкевичеві, який інтервенював в тій справі в дирекції поліції, сказано, що на самій забороні не скінчиться. З того видно, що тепер начнеться наступ на Луги, спричинений невідомо чим. В тій справі мають внести інтерпеляцію наші посли.

ВИКОНАНО АТЕНТАТ НА ОҐИҐҐЕНСА

СІМОМА ВИСТРІЛАМИ ВБИТО КЕВИНА ОҐИҐҐЕНСА, ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА ВІЛЬНОЇ ІРЛЯНДСЬКОЇ ДЕРЖАВИ. — ОҐИҐҐЕНС ВМИРАЄ, ПРАЩАЮЧИ СВОЇМ ВОРОГАМ.

ДАБЛИН, Ірляндія, 10. липня. — Нова драматична картина в життю молодої ірляндської держави. Сегодня рано забито Оґиґґенса, заступника президента ірляндської держави в хвилі, коли він йшов до церкви. Атентатчики стріляли з автомобіля, а коли Оґиґґенс впав на землю, стріляли ще кілька разі в голову.

Сейчас прибігли до вмираючого приятелі, покликано найкращих лікарів, але ніхто не міг нічого зарадити. Операції не можна було виконати, бо пацієнт був заслабий. Оґиґґенс був свідомий свого положення і знав, що мусить розпращатися з світом. Тому подиктував сейчас тестамент, записуючи ціле своє майно жінці і дитині. Розпращався з жінкою і дитиною і з приятелями, а перед смертю сказав: Вмираю в мирі зі своїми ворогами. Іду в сліди за своїм батьком, якого рівнож замордовано. Він просив, щоби не переслідувати його ворогів.

Оґиґґенса забили сторонники республиканської партії за те, що він переслідував тих, що не хотіли мати ніякої звязи з анґлійським королем.

ПОЛЬЩА НАСТУПАЄ НА НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТИ.

ЗМЕНШУЄ ЧИСЛО ПОСЛІВ В СОЙМІ І СЕНАТІ КОШТОМ НЕПОЛЬСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ.

ВАРШАВА, 9. липня. — Адміністраційний Комітет польського сойму ухвалив зміну виборчої ординації до польського сойму і сенату в той спосіб, що зменшив число послів і сенаторів. Цікаве в тім тільки це, що тою зміною не дікнені корінні польські провінції, а тільки головно Східна Галичина, а далі ті землі, що мають більшість непольську. В той спосіб хоче Польща позбутися непольських послів. Цей проєкт викликав велике обурення в рядах непольських народів в Польщі.

СТРАШНА ПОВІНЬ НАВІСТИЛА САКСОНІЮ.

ВИЛИВ ДВОХ МАЛИХ ГІРСЬКИХ ПОТОКІВ НАНІС ШКОДИ НА 100,000,000 ЗОЛОТИХ МАРОК.

ПІРНА, Саксонія, 10. липня. — Ще досі годі обчислити жертви тої катастрофи, яку спричинили виливи двох малих гірських потоків в місцевостях Ґотлейба і Міґліц. Вже уступили хмари і сонце світить, але ще годі доступити до знищених домів, бо вода ще не уступила. Злива в горах була так нагальна і так сильна, що два малі потоки перемінилися в водяне пекло. Вода гнала з такою силою, що зривала камінні стовпи і муровані доми. Вона понесла цілі поїзди і машини. Змела залізничу стацію і знищила всяку комунікацію. Досі начислено 130 погибших, а про дальшу сотку нічого не чути. Людей вирвала вода з хат, а дрібні діти з колисок, забиваючи їх на місці або вдаряючи ними в найблизший камінь чи стовп.

Ратунок був неможливий. Коли прийшло військо і воно не могло приступити відразу до ратунку. Привезло тільки поживу і одяг для тих, що втративши всьо, вратували тільки своє життє. Втрати в людях ще не відомі, бо будуть далеко більші, як ті, про які вже мають відомости. Матеріяльну шкоду обчисляють на величанську суму 100,000,000 марок. Повінь навістила територію, відому з годинникарського промислу. Через те пропало богато золота і срібла, яке нагромаджено там з огляду на цей промисл.

БРИТІЙЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПЕРЕДИШКИ.

ХОЧУТЬ СПИТАТИ ДОМІНІЇ І ПРЕДЛОЖИТИ НОВУ ОФЕРТУ.

ЖЕНЕВА, 10. липня. — Супроти цего, що не було вигідів на успішність морської конференції, адмірал Бріджмен віднісся до председателя конференції Ґибзона з предложенням відложення пленарної сесії на дальший речинець. Бріджмен каже, що Анґлія мусить порозумітися з домініями в справі нового предложення. Це нове предложенне має виглядати так: Анґлія обстоює фльоту о 465,000 тонах корабельної поємности до 1936 року з тим, що коло 1942 року вона буде в праві мати фльоту о 600,000 тонах.

Якщоб в понеділок мало відбутися засіданне, Анґлія має прийти з ріжними „несподіванками", які мають заскочити Америку. За те американські делеґати відгрожуються зі свого боку „несподіванкою". А саме вони викажуть, що коли ходить о пацифікацію, то Анґлія мимо зобовязання не придержується вашинґтонської конференції.

ЙДЕ ДО ЗЛУКИ НІМЕЧЧИНИ З АВСТРІЄЮ.

НЕМА СИЛИ, ЩОБИ МОГЛА ПРИПИНИТИ ТЕ, ЧОГО СОБІ НЕ БАЖАЮТЬ АЛІЯНТИ.

ПАРИЖ, 10. липня. — З кождим днем справа злуки Німеччини з Австрією стає чимраз більш актуальна. І хоч Ліґа Націй не погоджується на таку злуку, хоч єму противна Франція і Італія, то всеж таки всі свідомі сего, що нема фактичної сили, щоби припинила злиття обох країв. Як в Німеччині так і в Австрії поведено широку аґітацію, знесено фактично вже тепер кордони і формальна злука це тільки квестія найблизшого часу. В Франції ті думки, що це готово викликати нову війну.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідае.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЛАГОДАТИ КОНКОРДАТУ

Кілька днів тому появилися в американських ґазетах довжезні телеграми про те, як польські католицькі священики, при допомозі польського уряду, вбирали ікону Богородиці в Вильні, історичній столиці Литви. Телеграми своїм змістом показували, що їх ціллю було викликати на необачних читачах, немовби Вильна не литовське, а старе польське місто. Писалося там навіть про депутації литовських католиків, що на читачів зробило вражіння, що й Литовці признають Вильну польській церкві й польській державі.

Журнал „Націо", варшавський місячник, посвячений справам непольських народів під Польщею, подає звідомлення про переслідування свідомих білоруських католицьких священиків. Окружний суд виленський засудив приміром Білорусина о. Ґодлевського, католицького пароха громади Жодзішки, на два роки тяжкої вязниці, нібито за ведення аґітації за відорванием Білоруси від Польщі, але на ділі за те, що сей священик не хотів уживати свого становища для польщення Білорусинів.

Сей самий журнал подає, що католицький архиепископ Вильни Ябжиковський усунув зі становища пароха громади Бородзінічі відомого білоруського діяча о. В. Шутовича, котрий там розвивав широку національну білоруську діяльність. О. В. Шутовича здеґрадовано зі становища пароха на становище сотрудника по 10 роках праці в парохії, а на його місце іменовано парохом білоруського хруня, польського прихвостня о. Ст. Можейку, котрий виступає проти білоруського національного руху з ненавистю, питомою для всіх перевертнів.

Сі факти показують, в який спосіб Польща взяла за чуба католицьку церкву і як вона послугується своїми звязками з Римом для цілий польонізації непольських народів під польською кормигою.

Польські суди й адміністраційні власти тільки ждуть, щоби показати свою великодержавну ревність та запроторити в тюрму якого білоруського або литовського або українського патріота, а церковна влада, замісць протестувати проти сього в імени засад віри, вважається покликаним шпигом, який має слідкувати за священством та доносити державній владі на патріота, як на державного зрадника. Рим говорить остро проти Москви й Мексика, але ні словом не скаже проти своїх власних епископів у Польщі, що ломлять всяке право, признане Богом і людьми.

ЧИ ІНШОЇ ЖУРИ ВИ ВЖЕ НЕ МАЄТЕ?

(Ориґінальна стаття для „Свободи" в справі „делеґації").

II.

Ми представили в попередній статті всю недемократичність большевицького устрою а радше одну лиш його частинку: недемократичність всяких большевицьких виборів. Се всьо є загально знане і тим навіть большевики чваняться. Щож тут отже нового про се могла би привезти та славна „делеґація", — ті охочі до подорожи на громадянський кошт? Нічого — і ще раз нічого! А коли іде о инші большевицькі **„порядки"** — то і се вже загально звісно, які вони майстри в устроюванню ріжних парад та „показних" інституцій. Навіть і карні **„показні процеси"** вони вміють устроювати, коли лучиться їм такий добрий матеріял. щоби викликати пожадану сензацію та вражінне. А хочете бачити, як виглядає большевицька тюрма — то вони вам і тюрму покажуть та серед яких то вигід сидять ріжні „уголовні" злочинці, конокради, убийники, дефравданти та инші. Але зажадайте но, щоби вас повели до тих тюрем, куди запроторило ГПУ („чека") своїх політичних противників. О! що до сего — то вже ні! Се вже большевицька „святая святих", куди не сміє вглянути ніяке око профана, небольшевика. Бували вже всякі представники з Европи, котрі хотіли заглянути в ті, як кажуть Москалі „застенки", — але не повелося. Але наші охотники на „делеґатів" гадають може, що большевики вже з самого кохання до них пустили би їх тамтуди?! Велика наівність таке думати, а впрочім панове охотники мабуть і не числять на се. Так і видно, що вони радше хотіли би бачити там лише всьо світле і гарне, а політичні тюрми та далекі місця заслання — сеж річи погані, прикрі. Вже самі питання про них могли би чесних господарів впровадити в лихий настрій і вони би могли стати менше гостинними ніж би се було пожаданим для „делеґатів" — а хто зна — можеб вони у „делеґатах" почали підозрівати контрреволюціонерів та шпіонів та зробили з ними короткий процес при помочи „чеки" (ҐПУ)?

І хтож би станув в тім випадку в обороні таких занадто цікавих „делеґатів"? Чи може Польща, котрої вони правдоподібно й доси є „горожанами"? Маютьже вони там за свою цікавість пропадати „аки на ярмарку ссущий собака", то ліпше вже защіпити рот на ґузик і не питати чесних господарів про немилі для них річи.

А коли би могли довідатись правди, то би знали, що по тих „застенках" большевицьких не так висиджують монархісти та другі контрреволюціонери, як радше таки соціялісти, тілько що з иншої парохії — себто **„меншевики"** (соціяльні демократи), котрих большевики ненавидять всіми силами своїх евразійських (европейсько-азійських) душ. І в тім власне заковика, що сидять вони без всякого вироку, без всякої доказаної вини, хіба що за вину можна уважати факт инших поглядів на суспільнополітичні питання.

Гадаю, що хто звик до культурних американських відносин в котрих ані „административно арестованныхъ" ані „ административно засланныхъ" нема — той певно такими безсердечними поступками большевиків одушевлятись не буде. Певна річ — є і в Америці — як і в цілім світі поліція, котра має право в означених випадках (ось наприклад уличної бійки) арештувати. Але щоби вона таких арештованих без суду цілими роками держала в своїх тюрмах та в якісь „отдальонния" чи „нє столь отдальонния места" засилала (також на роки!) сего в культурнім світі не буває і такими порядками ані західноевропеєць ані Американець одушевлятися не буде. Хіба що поміж нашими подорожними охотниками були би люди в роді пок. д-ра Дудикевича, котрий сказав був в р. 1882 на святі в честь професора Микльосича у Відни:

„Сибір — харошая страна для бунтовщіков!"

Лише, що большевицькі засланi — се не „бунтовщікі", бо тим відразу посилається кулю в затилок — але лиш люди „иншої парафії", инакших поглядів.

Найстрашнійшим прикладом (побіч України і її поневолення) большевицької нетолеранції та імперіялізму — се справа самостійної **соціялістичної републики Грузинів.**

Вони, користаючи з голошеного большевиками клича, що кождий народ має право на самостійність „вплоть до атделенія" — оголосили торжественним актом з дня 2з. мая 1918 р. свою державну самостійність. Цілий ряд держав признав ту самостійність, а навіть большевики зробили се договором з мая 1920. Але жаль їм незадовго стало за тими „горами, хмарами повитими", як писав Шевченко. Їх імперіялістична, жадна панування над другими душа не могла довго терпіти коло себе невеликої держави, на чолі котрої стануди зненавиджені ними соціяльні-демократи. І тому уже не цілий рік пізнійше большевики без всякого виповідження війни нападають оружною силою на той нещасний край, тисячі людий безсердечно мордують, других беруть в неволю а завойовану в сей спосіб Грузію прилучають силою до „Союза советських соціялістичних републик".

Колиж в р. 1924 доведена до розпуки грузинська людність знову хватає за зброю — вони топлять її повстанне в морю крови, а що більше і гидкійше: **мордують тих невинних закладників,** котрих вже роками держали в тюрмах, а котрі очивидно з новим повстанием не мали нічого спільного.

Чи задумують наші американські прогульковичі заїхати і між Кавказькі гори і там випитувати вдів і сиріт по помордованих, як то виглядали ті большевицькі подвиги і практичне визнанне чужої самостійности „вплоть до атделенія"? Чи думають вони собі, що стероризована і шпіонами пересичена грузинська людність важилаби ся хоч слівце правди їм сказати?!

Авжеж мож би томи цілі писати про ту славну толеранцію большевиків в національних справах — коли возьмемо на увагу таки нашу Радянську Україну.

Після большевицьких кличів належаться всім національним меншостям на території цілого Радянського Союза ті самі права. Але та теоретична рівноправність лише на Радянській Україні — на користь Москалів, Жидів, Поляків і др. має практичне значінне, але **поза** границями **Рад. України** — а на користь живучих там Українців— не має ніякого значіння. Тільки на Р. Україні стараються її державні мужі заспокоювати потреби національних меншостей, але поза Р. Україною ніхто сего робити не хоче, а то навіть там, де українська меншість живе компактною збитою масою.

І так читаємо у харківських „Вістях" з 15. мая, що в Кримській радянській републиці живе поверх **сто тисяч** Українців (з того—вісімдесять три тисячі самих селян), що однак правлячі уряди Криму української меншости не визнають. Українців — вони зараховують до „русских" і тим самим не тільки не дбають про ніякі культурні потреби Українців, але навпаки — працюють над тим, щоби їх чимскорше зрусифікувати. Кримська часопись „Красный (червоний) Крым" не хоче навіть оголошувати комунікатів кримського „Українського Клюбу". Така то доля української меншости в Кримі.

Однакож в тім самім числі „Вістей" читаємо в дописи з Тульчина (на Рад. Україні) ось що:

„За даними перепису є в тульчинськім окрузі більше як сімсот три тисячі населення, з них сорок вісім тисячів Жидів, десять тисяч Поляків, десять тисяч Москалів та біля три тисячі ин. На річ тих національних меншостей зорганізовано в мин. році одинайцять жидівських рад, дві російські та одну польську. Сего року намічено зорганізувати еще чотири ради для національних меншостей".

Довідуємося далі з сеї дописи, що в окрузі є вже двайцять чотири шкіл для нац. меншостей. Та всьо то не вдоволяє ще дописувача і він домагається „негайно порушити питання про професійно-технічну освіту серед нац. меншостей, збільшити обслугуваннє їх з боку таких обстанов як міліція, фінансовий відділ та поліпшити стан національних колективів" (?).

Бачимо з того наглядно, що комуністи-Українці хотіли би в своїй мягкосердечности ущасливити усі свої меншости всім можливим, і що за те усякі „русскі" без огляду на те, де вони урядують — чи в рос. сов. републиці, чи на Сибірі, чи на Кавказі, чи в Криму — стараються українську меншість просто стравити, зрусифікувати! Бож Москаль всюди імперіяліст та шовініст, подібно як наші польські „браця" і в Америці не позбуваються своєї польської шовіністичної шкури.

Але щоби се знати — не треба аж їхати на Рад. Україну чи до Галичини, бо як бачимо — про се можемо довідатись таки з самих радянських чи галицьких часописий.

А коли вже бесіда про галицькі часописи — я позволю собі звернути увагу чесних читачів „Свободи" на славний наш львівський місячник **„Літературно-науковий Вістник"**. Виходить він уже двайцять шестий рік — тепер під ред. Д-ра Дмитра Донцова. Хотя та часопись вже так довго виходить, то пре́ці — я би присягнув — що в Америці є тисячі наших письменних людий, що її доси і на очи не виділи! Лише три доляри на рік (адреса: Львів, Руська вул. ч. 18) а за те дістає передплатник що місяця інтересну книжку, обіймаючу біля сто сторін, та дуже ріжноманітного й інтересного змісту.

Отже в книжці за червень сего року поміщено першу половину статті Д-ра Донцова під заголовком **„Жовтень і май"**. В першій частині сеї статті обговорює автор наслідки жовтневої, большевицької, революції з 1917 р., а в другій буде мабуть обговорювати наслідки маєвого бунту Пілсудского з 1926 р.

Перша частина статті Д-ра Донцова займається, як бачимо справою, котру і ми тут власне обговорюємо. Очивидно не в тім розуміню — чи треба їхати американсько-українській делеґації на Рад. Україну чи ні, але в тім, **що** большевицька революція з жовтня 1917 р. властиво принесла Великій Україні. Раджу дуже всім письменним Українцям, а зосібна прихильникам висилки такої „делеґації", перечитати собі ту статтю, а побачать, що і без їзди через океан і через половину Европи можна від такого специяліста як Др. Донцов дуже много довідатись про предмет, яким вони цікавляться. Що більше — вони довідаються з тої статті більше, ніж коли би самі поїхали на Рад. Україну, так як вона опирається на глубоких студіях того, що в самім Єоветськім Союзі друкується.

Я позволю собі тут напровадити лише той уступ зі статті Д-ра Донцова, де говориться про економічний визиск В. України московською централею.

„Україна — каже Донцов — лишилася російською кольонією і то найбогатшою. — Україна, хоч і доси обкроєна на річ Рос. Совітської Републики та инших, — і доси дає 28% гуртового збору збіжа цілого Совітського Союза, а більш як 52% товарових лишків, 80% продукції цукру, 80% вугля, 75% чавуну, 65% залізної руди та ин.

„І все те підлягає безконтрольному зарядови і розподілови Москви. Після обчислень совітської преси — кількість тих грошей, які — зібрані з Рад. України — **витрачено не на українські потреби, за чотири роки виносить майже чотириста (382) міліонів карбованців.**

„Ті суми — каже совітська ґазета „Червоний Шлях" — безумовно значно **піддержали економічно** менш сильні, вірніще — дефіцитні совітські републики. — Отже **Укр. Рад. Република допомогла** буджетам инших союзних совітських републик (Читай: **Москві!** Д. Д.), допомогла їм скріпити їх культурне та господарське будівництво".

„Иншими словами, як признається сама совітська преса — „союз" В. України з Росією іде на шкоду культурному і господарському розвоєви України!

„Се ми знали й передтим, але цікаво, що якраз совітський політик стверджує се, а те, що він уважає **такий стан** кольоніяльний за **„природний"** — се цинізм, на який не здобувалися навіть слуги царату.

„А ось на всеукраїнській (?) конференції комуністичної партії большевиків України — нарікав недавно Каганович (єврей), що партія не може вдоволити потреб бідняка (бідного селянина)".

„Підрахуймо — казав він — кількість тих, що мають коней, коров: показується, що на те, **щоби задовольнити потреби бідноти на Україні — потреба** не менше як **кількасот міліонів рублів...** — а такої суми „не тільки в тім році, але і в найблизших роках **вложити партія не зможе".**

„І се говориться в той час, коли **сотки міліонів,** здертих з українського селянина — **іде по кишенях китайських генералів!**

„Дійсно дурисвітство, що не знає собі рівного!"

Таке говорить Донцов, а ми ще додамо: а чи то лише на китайських генералів ідуть гроші злуплені з українського селянина?! А тих кількасот — чи навіть над тисячу урядовців, що увихалось по лондонськім „торгпредстві", удавало торговельників — а властиво займались комуністичною аґітацією, чи то також не за гроші української радянської републики, котрої буджет дає ще надвишку? А ті большевицькі аґітатори, що вештаються поміж українськими іміґрантами в Злучених Державах та в Канаді — чиж се також не за гроші тих українських „бідняків", для котрих нема защо купити коров та коней?

І щож шановні американські „делеґати" моглиби тут нового на місци довідатись? Вжеж певно не більше, як знає і публично про се говорить пан Каганович!

Іван Наконечний.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(48)

— Може коли буде нагода відіслати її до батька, до Львова. Поки що, може лишитися у мене. Вона чваниться, що вміє добре варити. Як покажеться, що то не перехвалка, буду мати добру кухарку.

— На кухарку та дівчина загарна. Небезпечно мати таку в хаті. Ще й коли господаря вже не пильнує жінка... Але яке мені діло до того! Хочеш, то бери ще одну. Хочеш, бери всі.

— Досить мені одної.

Вперед плила ґалера ушкалів, за нею ґалера здобута. Коли стало займатися на світ, були вже далеко на мори, поза шляхами кораблів. Бурлай приказав станути, обі ґалери звести до купи і розкувати каторжників кафинської ґалери. Всі ті каторжники і ушкали зібралися на ґалері Бурлая. Він вискочив на скриню, поклонився, показав на свій сивий волос і промовив коротко.

— Кождий з вас, товариші, міг би бути моїм сином. Вам ще пора лізти за піч. Такий промисел, як ось той, що дав у наші руки ґалеру з такими скарбами, вже не на мої сиві літа. Я додумався до того, що мені досить тих скарбів, які до сеї пори придбав. Мені вже крайна пора влізти за піч, та славлячи Господа просити опрощення гріхів, до котрих, очивидно, не рахую такої штуки, як та, яку ми нині втяли. Кождий з вас дістане свою пайку і я попращаю вас. Нехай кождий віється, куди схоче. Хто хоче на Запороже, то поведу його туди. Як між вами є гурток, що схоче далі промишляти небезпечним промислом ушкала, то беріть здобуту ґалеру. До гребок приставте моїх каторжників котрих вам дарую. До них додайте ще решту людий Ашіка. Каторжники, яких ми увільнили з кафинської ґалери, лістануть з моєї пайки по третині того, що приходить на кождого з моїх товаришів. Хто з них має охоту пристати до ушкалів, нехай пристає. Хто хоче на Запороже, чи вертати в свої рідні сторони, той нехай лишиться у мене. Буде нам товаришем. Очивидно, поможе нам гребти, бо відступивши моїх каторжників ушкалам, я втратив поневільних гребців. Рішайтеся зараз, бо хочу знати, хто лишиться зі мною і хто перейде на тамту ґалеру. Коли вже розділимося, будемо цінувати і паювати добичу.

По сій промові Бурлай відійшов з Хмельницьким до своєї каюти, щоби своєю присутністю на чердаку не затулювати рота таким, котрі не хотіли би йти за його радою. Челядь Бурлая і звільнені каторжники зглотилися в купу і стали радити. По хвили розійшлися на два гуртки. Всі Турки і Татари з обома Ляхами, котрі втікли були від Ашіка до Бурлая, зібралися на однім кінци ґалери. Всі Запорожці й инні Українці радили на другім кінци. Тепер нарада одних і других була коротка, бо в однім гуртку був один дух і в другім один. Але в однім не такий, як в другім. Замість позвати Бурлая назад до себе, щоби йому сказати, на чім хто станув, Турки й Татари вислали двох до його каюти.

— Ми прийшли спитати, — один промовив до Бурлая, — чи ти справді покидаєш промисел ушкала? Бо ми не хочемо вірити. Ми рішилися далі промишляти і воліли би, щоби ти далі був нашим отаманом.

— Нема між вами такого що міг би вам отаманувати? Між вами є старі й досвідні ушкали.

— Досвідні є, але до розуму ще треба мати щастє, треба мати щасливу руку. Ми таки воліли би тебе.

— Про се вже нема що й балакати. Впрочім, раз було так, що й мене щастє покинуло. Я троха сам не погиб. Я невідкличе рішився доживати мого віку в супокою, щоби не втратити сего, що доси вже придбав. Нащо мені більше!

— То се твоє послідне слово?

— Послідне і невідкличне.

— То може би ти ще зробив нам послідну прислугу і сказав нам, кого вибрати нашим отаманом?

— Найбільший шибеник між вами, то Абас.

— Колиж бо ми його ще добре не знаємо. Він ще не зжився з нами.

— Але Іслям-паша знає його. Дурного не вислав би здобувати султанову ґалеру. Правда, зробив одну дурницю, бо балакав по польськи там, де не треба було, але тепер вже буде обережнійший.

Оба ушкали відійшли від Бурлая до своїх товаришів. Коли переказали відповідь отамана, цілий сей гурток зараз перенісся на здобуту ґалеру. На ґалері Бурлая лишились тільки Українці. Вони сказали Бурлаєви, що лишаються у него і підуть туди, куди він їх поведе.

Гребців ґалери Бурлая розковано. Ушкали перевели їх на турецьку ґалеру і там прикували до лавок. Між ними поприковували решту челяди Ашіка. Зробили се зараз тому, щоби на случай якої наглої потреби могли зараз рушити з місця. Християнські каторжники з турецької ґалери перейшли на дно ґалери Бурлая, посідали на лавках і взяли в руки гребки. Тепер вони вже не були приковані каторжники. Тепер вони вже були вільним військовим товариством і робили службу на своїй власній ґалері.

На обох ґалерах настав лад і спокій і тоді стали цінувати добичу. Насамперед дали ціну турецькій ґалері, потому оцінили все те, що на ній було. Оцінивши, стали паювати. Одну пайку відклали для того потайного достойника, що виявив Бурлаєви тайну ґалери кафинського намісника і на неї напустив ушкалів. Тільки Бурлай і Хмельницький знали, хто він.

(Дальше буде).

СМЕРТНЕ КАЯТТЯ.

Захоріла та й смертельно
Каня молоденька.
А над нею плаче-тужить
Ненечка старенька:
— Доню моя люба, мила,
Умирать гадаєш,
А мене саму на світі
На старість лишаєш.
Не вмирай. Ти молоденька!
Не трать ще надії!
Кажи мені, що робити —
Все для тебе вдію.
— Іди до богів, мутусю! —
Донечка сказала.
— Та проси мені здоровля,
Щоб я дужа стала.
Задумалась стара каня
Над її словами —
Як прохати, що казати
Там перед богами.
Розважила все тай каже:
Люба моя доню!
Як же мені до богів йти,
Простягать долоню?
Адже боги знають рід наш,
Як ми завжди крали
З їхніх вівтарів ті жертви,
Що люде давали.
А ти, доню, тяще усіх
Богів зобиджала —
Не лиш крала, а ще й на сміх
Богів піднімала.

Нераз воно і між людьми
Оттакий буває,
Що все життя лиш пакости
Людям виробляє.
А як прийде в тяжку хвилю
Помочі прохати,
Перед ніким нема лиця
З проханням ставати.

Т. Т. Пройдисвіт.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОЛИ БОРОТЬБА, ТО ТРЕБА ЇЇ ВЕСТИ.

Коли в Америці почалася боротьба з польськими уплівами в греко-католицькій церкві, та коли українські греко-католицькі громади кинули клич зібрати конгрес делеґатів, то і з греко-католицької громади в Шамокін, в стейті Пенсилвенії, вислано на конгрес трох делегатів.

Громада Шамокін добре відома в Америці, і про неї не треба богато писати, але при тій нагоді треба підняти, що се найстарша громада в Америці. Шамокін відомий з того, що там заснувався теперішний У. Н. Союз, і треба Шамокінови признати, що він положив коло розвою нашої організації немалі заслуги. З того дехто мігби зробити заключення, що Шамокін, як усе, так і тепер іде попереду других громад, і тому треба подивитися, як Шамокін повів боротьбу в церковній громаді.

Як громада Шамокін висилала делеґатів на конґрес, то сім вона показала, що й вона разом з другими громадами хоче боротися проти польських уплівів у католицькій церкві. Тому вона й вислала на конгрес аж трох делегатів, щоби тим зазначити свою солідарність з другими громадами, які були обурені на те саме. Шамокінські делеґати йшли солідарно з делеґатами других громад на конгресі в Филаделфії та годилися на всі пропозиції, які там були ухвалені.

Коли делеґати вернули з конгресу, вони здали звіт з конгресу на парохіяльнім мітінгу, та спитали громадян, що вони думають про ухвали конгресу. Присутні на парохіяльнім мітінгу громадяни заявили, що вони годяться з постановами конгресу та зложили грошеву жертву на дальшу боротьбу. Рівночасно, згідно з постановами конгресу, рішили не посилати катедратика.

На парохіяльнім мітінгу, що відбувся 23. червня, парохіяни зажадали від свого пароха вияснення свого становища супроти боротьби. Парохіяни хотіли знати виразно, на чому стоїть їх парох, котрого вони удержують. Парох заявив, що він є „за греко-католицьким обрядом і за народом“.

Вивязалася дискусія над дальшим забезпеченнєм церкви перед чужими впливами. Стали люди говорити, що буде за десять, двайцять літ?

Одні з присутних стали кричати: „Проч з Римом і єпископом“. Другі знова: „Катедратика не висилати. Церква на епископа не записана, і він не зачіпат. Тож сидім собі тихо“. На тім мітінг закінчено. Рішення не було але вийшло таке, що громаді не треба платити катедратика, але й вона повинна сидіти тихо. З одного боку заявляється, що ми не будемо платити катедратика, а з другого, нам треба сидіти тихо, як нас епископ не зачіпає. На один бік з народом, на другий бік з епископом.

Чи добре так робити? Чи при такій політиці громада все буде мати свій вплив? Чи ті, що хочуть звалити наші обряди, аби нас чим скорше винародовити, не захоплять нашої церкви в свої руки?

Мені здається, що наш нарід усе бачив ту небезпеку, яка йому грозить на церковнім поли, але він не давав собі ради з тим тому, бо він усе говорив: „Сидім тихо; наша хата з краю, я в се ся не мішаю“.

Як наш нарід сидів тихо, його противники не сиділи тихо, але загарбували від народа одно право за другим. Ми нібито епископів не признавали, але за те признавали його священиків, а сі уже робили таку роботу, що епископи постепенно загарбували права народа. Як ми так далі будемо робити, та казати, що наша хата з краю й ми сидим тихо, бо нас не чіпають, то ми ще можемо діждатися того, що наші парохії віддадуть свій запрацьований гріш айриським бішопам.

Всі наші громади повинні йти за свої права разом, і ні одна не може сказати, що вона не бере участи в боротьбі, бо її не чіпають.

С. Лев.

ЯК БІДУЮТЬ І ПРАЦЮТЬ НАШІ ЛЮДИ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

Я дістав від своїх дітий у старім краю лист, який може зацікавити всіх свідомих американських Українців, бо він показує, як наші люди живуть і працюють під польським пануванням. Лист каже:

В нас на Вівсю відбулося другого дня Зелених Свят; то є 13. червня, величаве свято посвячення могили Українських Січових Стрільців, поляглих в боях над Стрипою, а похованих у Вівсю.

Мешканці села Вівся, шануючи память наших незабутних Борців за Народню Волю, поставили їм памятник з каменя, а за почином учителя висипали високу могилу, і той памятник поставили на могилі. А тепер задумали посвятити тую могилу, а рівночасно і Народний Дім і читальню Просвіти. Зійшлися люди доброї волі, вибрали Комітет і постановили зробити параду, щоб показати, що ми живемо і що ми уміємо ушанувати і оцінити тих, що зложили свої буйні голови на жертвеннику за наші права і свободу. Дуже багато трудностів було, бо політичні власти не хотіли дати на це позволення, бо мовляв, „хлоп сяде на коня, убере синьо-жовті ленти, удає козака і співає Не пора.“.

Той, що йому поручено виєднати позволення у старості, цілих два тижні товкся за тим і ходив від „Анни до Каяфи“ і ніяк не міг було дістати дозволу. Аж в суботу пополудни о пів до 4-ої години дістав він позволення на посвячення могили і читальні. Але вперед мусіли ми змінити програму, і мусіли підписатися священик і 10 членів, що то буде свято чисто релігійне, що не буде „бандерії“ ані жадних інших ексцесів проти-державних.

Цілий день в суботу йшла горячкова робота коло прибрання могили і Народного Дому. Могила була прибрана зеленю і синьо-жовтими прапорами та лентами. Поставлено вівтар на могилі, на котрім мала відправлятися Служба Божа і панахида.

Прийшов понеділок. Ранок був дуже гарний, теплий. Воздух дуже чистий, бо в ночи падав дощ і скропив землю, щоби пороху не було. Вже в неділю вечером післано 6 фір до Бережан по гостий, а в понеділок рано почалися стягати з усіх усюдів гості, з процесіями і бандерії на конях. Музику спровадили аж з Рогатина, а людий вся зійшлося 18 тисяч. Кожде доокілне село принесло по кілька вінців, а всіх було около 120 вінців з написами, і зложили на могилі.

На увагу заслугували 4 вінці, зроблені дуже містерно з колючого дроту. Було около 20 священиків, а Службу Божу відправляв о. пралат Купицький зі Львова, прибічник митрополита Шептицького. Зі Львова приїхали гості, бувші старшини У. С. С. На могилі промовляли крім священиків і світські люди. По Службі Божій удались всі до Народного Дому, де відбулося посвячення, а по посвяченню привитанне для гостей.

По принятю всі гості з музиками, яких було аж дві, пішли на двірське подвіря, де була забава з танцями.

Ще одно хочу Вам описати, що сталося при кінці того свята. Коли вже Служба Божа і промова скінчилася на могилі і священство з процесіями удалося до Народного Дому, то жандарм (який був висланий зі староства) зірвав одному нашому козакови шапку з голови і здер синьо-жовту кокарду, а ще й ударив козака тростівкою. Тоді кинувся до него тлум людий і хотіли його стягнути з коня, але він як побачив, що не жарти, почав з конем утікати. На него посипалося каміння і грудки і кілька трафило в нього і мав щастє, що утік. Тепер через то будемо мати тяганину, бо зараз другого дня прийшли жандарми і списували протоколи з нами, комітетовими. Таке то наше: як вже позволять, то потому пришлють одного варіята, щоб той зробив заколот, аби мали за що тягати людий.

І. С.

ТУТ БУЛАБИ ЗДАЛАСЯ ОРГАНІЗАЦІЯ.

В нашому місті сталася в родині одного Українця така пригода, що аж американські газети про се розписалися.

Синок одного нашого громадянина забавлявся „фаєрверком“, який він найшов на Форт Джулай у парку, а як він підпалив його сірником, „фаєрворк“ експльодував йому в руці й обірвав усі пальці, а лікарі мусіли втяти ще далі, так що нині хлопець має тільки останок руки.

В американській газеті було написано, що міська поліція слідить за тим, чи правда то, що говорив хлопчина, що він найшов „фаєрворк“ у парку, де їх пускало місто. Хочуть переконатися, чи винувате сьому місто.

В тій самій газеті було також написано, що батько сперщу казав хлопцеви віддати собі сей фаєрворк, але відтак, як хлопчина став проситися, щоби йому позволив побавитися, батько пустив з тим хлопця на вулицю. Газета написала так, що читач скаже собі: Чому той батько таки не вперся та не відібрав від хлопця фаєрверка?

Що там викаже слідство, покищо не знати. Чи винно місто, чи винен батько, тепер не знати. Однак ми, Українці зі сеї місцевости, знаємо сього батька добре. Він до нашої організації не належить, а коли його закликали приступити, то він заявив: „Пощо мені треба, аби хтось з мене інтерес робив?“

А тимчасом якби він належав до організації, то хто знає, чи случивбися був у нього сей випадок. Якби він був в організації, він бувби діставав точно газету, а в ній уже наперед говорилося про ті всякі каліцтва, що трафляються людям і дітям в Америці підчас святкування свята независимости. Такий батько бувби певно подбав за те, аби хлопець не легковажив собі фаєрверка. Але від батька, який не дбає за свою родину та не забезпечує її на случай своєї смерти, не можна сподіватися, щоби він був дуже обачний за свої діти, коли вони бавляться. Як він недбалий в одному, то він буде недбалий у другому, а се колись на ньому вже пімститься.

Сусід.

Один капітан, завзятий стрілець, половав при всякій нагоді. Тому і маневри використовував для ловів. Але нічого не сполював. Аж вкінці сполював куропатву. Післав „трофей“ до міста випхати. Компанійний писар мав віддати клунок на почту. Цю нагоду використав теж поручник, щоби післати до дому брудне білля для прання. Як сталося далі, ніхто не знав: Капітан дістав від того купця, що випихав звірята, листа зі запитом, що дістав його брудне білля та що має з тим робити. Майже рівночасно поручник дістав від своєї мами листа, в якім писала йому, що її син такий добрий стрілець, що сполював куропатву. Одначе куропатва вже не була зовсім свіжа, все одно смакувала батькові.

ДАНИЛО МИХ. ЩЕРБАКІВСЬКИЙ

(Посмертна згадка).

День 7. червня ц. р. розійшлася по Києві жахлива вістка, що з ріки Дніпра виловлено тіло Данила Михайловича Щербаківського. Не було сумніву, що Данило Михайлович закінчив життя самогубством, яке спричинили важкі життєві умовини, серед котрих він проживав як службовик у Всеукраїнському Історичному Музеєві ім. Шевченка в Київі. „Пролетарська Правда“ з дня 8-го червня 1927 р. ч. 127 подала такий некролог покійника: „Д. М. Щербаківський. У понеділок, 6-го червня, ввечері, помер, відібравши собі життя, видатний науковий і музейний діяч, товариш голови Всеукраїнського Археологічного Комітету, завідувач історично-побутового відділу Всеукраїнського Історичного Музею ім. Шевченка, Данило Михайлович Щербаківський.

„Покійний покінчив зі собою, кинувшись у Дніпро недалеко мосту ім. Евг. Бош. В заповіті, що докладено до листів, він передає все своє майно науковому характеру Всеукраїнському Історичному Музеєві ім. Шевченка й Всеукраїнському Археольогічному Комітетові. В особі Покійного українська наука й суспільство втратило найавторитетнішого знавця історика українського мистецтва, старого українського побуту, етнографії, найвидатнішого і найвідданішого музейній справі робітника“.

Ще перед поміщенням некрологу в „Пролетарській Правді“ був відомий серед стривоженого українського громадянства в Київі лист Покійного до секретаря Всеукраїнської Академії Наук враз із завіщанням Покійного, які висвітлюють жахливі умови, серед котрих він жив від довшого часу Данило Михайлович. Передаємо цей лист і заповіт у цілости:

а) Лист: „Я втомився. Залишити Музей, якому віддав кращі роки свого життя, не маю сили. Боротися з кваліфікованою підлістю Онищука й Винницького (представники компартії! — Ред.) не вмію, терпіти постійні провокаційні візити Винницького далі вже не можу. Від ревізії Музею Комісією Укрнауки нічого доброго не жду — адже вона й досі не почитається. Досвідчені інтриґанти нашого Музею зуміють обробити Ревізійну Комісію так само, як обробили громадську опінію в справі виходу Онищука з Академії, або обробили Семка в нашій справі. Семко не хотів навіть нас вислухати, а він входить до Ревізійної Комісії Укрнауки. Отже результат який — ще більше оплюють, зганять, з білого зроблять чорне, з чесного чоловіка — подлеця. Цього пережити я не можу. — Петре Петровичу, Вам доведеться, як заступнику секретаря ВУАК-у, приймати мої книжки, що згідно заповіту мають бути передані до ВУАК-у. Подбайте про них і про те, щоби й інші пункти заповіту були виконані.

Простіть мене за турботи. Нехай Ваша доня зазнає кращої долі. — Д. Щербаківський. P. S. Нехай тільки не патрошать мого тіла.

б) Заповіти: В мойому заповіті 1918 року треба зробити такі зміни: 1. Усі мої килими, меблю червоного дерева, картини, малюнки, кераміку, скло й инші речі, що мають музейне значіння, заповідаю Всеукраїнському Історичному Музею імени Т. Шетченка. (Окрім картини й килима в п. п. 6 і 7); 2. Усі журнали, книжки по археольоґії, історії, мистецтву, етнографії й іншим ґалузям, що стосуються обсягу студій ВУАК-у, а також фотоґрафії й неґативи — Всеукраїнському Археольоґічному Комітетови при Українській Академії Наук; 3. Українські видання — рарітети — Всенародній Бібліотеці України, а коли Бібліотека такі видання має, то — Інститутові Книгознавства; 4. Решту книжок, а також відбитки моїх власних праць — дітям моїх сестер — Зіни Михайловної Калашникової та Евгени Михайловної Кричевської в рівній частині; 5. Меблю звичайну, білизну, одежу й усякі інші господарські речі — моїм сестрам — Зіні Михайловній Калашниковій та Евгені Михайловній Кричевській в рівній частині; 6. Картину — натюр морт — голяндської роботи XVII. ст. (птахи) — мойому братові Вадиму Щербаківському. Килим чорний в синїх квітах без кайми з нашитим номером — 10 — моїй сестрі двоюрідній Ніні Микитовній Іваненко. 1. січня 1927 р. — Д. Щербаківський.

Для вияснення цеї трагедії слід замітити, що директором Історичного Музею був до квітня 1925 р. Микола Біляшевський. За його урядування відносини в Академії були між службовиками взірцеві. По його смерти іменувала влада директором Музею партійного товариша Винницького. Це людина молода, около 30 літ, сильно амбітна, що з музейництвом не мала ніякого звязку. Винницький хотів накинути свою думку, яка не мала нічого спільного з науковим уладженням Музею, усім службовикам, а між іншими й Щербаківському, що повинен був стати після смерти Біляшевського директором. Щербаківський не дав накинути собі ненаукової думки. Тоді началися з боку Винницького й його помічника, народнього вчителя з Гуцульщини Онищука, нікчемні інтриґи. Закидувано Щербаківському, що він не вписав богато музейних предметів в інвентар. Щербаківський боронився, що ці предмети власність не музеальна, а добро приватних осіб, складене в депозит у часах революційної тривоги. Тоді подбав Винницький про ревізійну комісію з Укрнауки в Харкові, до якої ввійшов з Київа ректор київського ІНО — Семко. Останній — чесна людина, одначе й він підпав під вплив Винницького і навіть не хотів вислухати виправдань Щербаківського. Щербаківський був певний, що Винницький переведе свою ціль і позбудеться його з ряду службовиків. Він побоювався, що його проженуть із служби з клеймом нечесної людини. Як видно із дати, покладеної під завіщанням, Щербаківський боровся зі собою довгі місяці, доки остаточно не розстроїлися нерви до краю. Умер глибоко шанований учений музеольоґ, бо не міг погодитися з думкою, що прийдеться покидати Історичний Музей, в якому працював около двох десятків літ. Не кинув його серед революційної тривоги, серед голоду в літах 1920—22. Не зважаючи на важку кривду, яку йому заподіяв новий директор Музею, анальфабет в музеольоґії Винницький, він передав свою цінну збірку музеольоґічних предметів на власність інституції, у якій служив. На Україні, від часів війни привикли мало цінувати людське життя, а одначе не можна погодитися з думкою, що смерть одного із найкращих українських учених і діячів, що покінчив із собою в силі віку, в сорокпятому році життя. Надіємося, що теперішня влада пригляне́ться ближче Винницькому й Онищукові, яким місце може бути всюди, а не в такій шанованій інституції як Всеукраїнський Історичний Музей ім. Шевченка. Смерть Щербаківського й її причини повинні бути всесторонно зясовані. Слід зазначити, що це вже друга того роду жертва в Київі. Не так дуже давно покінчив зі собою завдяки тамошнім відносинам і пок. Міхновський, про що в нас своєчасно писалося.

З. Н.

ОКРУЖЕННЯ І ХАРАКТЕР В ЖИТТІ ДИТИНИ.

Кождий характер є вислідом одідичених нахилів і атмосфери родинного дому, яка окружала дитину в дитячих літах.

Враження з наймолодших літ лишають сильний і незатертий слід в ніжній душі дитини. Спогад веселої, сонящної молодости в гармонійному родинному домі є немов золотим світлом в житті людини — він піддержує нас і дає сили в боротьбі за існування. Тому повинні ми всі наші бажання і мрії відсунути на друге місце, а в першу черту створити для наших дітей погідну атмосферу любови, лагідности і внутрішньої гармонії.

Без сумніву, тепер присвячується значно більше уваги фізичному й духовому розвоєві дитини ніж колинебудь давнійше. Але ще за мало зрозуміли родичі і педагоги, що ціле пізнійше життя дитини залежить від атмосфери, яка панує в дома. Майже всі діти приймають з найбільшою вразливістю кожде висказане слово, кождий поступок, кожде душевне заворушення родичів. Взаїмні непорозуміння між родичами і дітьми викликають пізнійше дуже замотані проблеми, які тим тяжше розвязати, чим менше стараються родичі відшукати причину таких проявів. Часто нарікають на впертість, зухвалість і злобу своїх дітей, але обурюються, як їм зробити увагу, що така чи инша прикмета характеру дитини може бути наслідком суперечок між родичами.

Треба одначе спромогтися на безоглядну правдивість у відношенні до себе. Кожа мати повинна здобутись на відвагу — пошукати чесно і безсторонно причини, чи то в не цілком щасливій атмосфері свого дому, чи в самій собі.

Ріжні бувають чинники, що псують гармонію в родині: заздрість, холодне відношення родичів до себе, за велика ріжниця характерів. Вражлива дитина не може бути веселою і щасливою, бо нерівности в співжитті родичів за сильно ділають на неї.

Наведу тут приклад, що торкається малої дівчинки, фізично і душевно цілком здорової. Поміж родичами сеї дитини день в день виникали суперечки з приводу надмірної заздрости мужа, получені зі сценами і вимівками до того степеня, що се не могло не звернути уваги дитини. Маленька дівчинка, що обожала своїх родичів, але зі слів батька міркувала, що мама щось завинила, попала в якусь розсіяність, роздразнення і неспокій, а її обличча набрало також нещасливого і переляканого вигляду, який був у її мами. Вона була часом прикро різка для своєї мами, але зараз жалувала сього, каялась, плакала та просила прощення. Другого дня повторялося те саме. Вкінці родичі звернулися до лікаря і він розяснив, де причина сього лиха.

Щасливі родичі мають звичайно щасливих дітей. Щастя є виразом погідної рівноваги, тому в гармонійній родині дуже рідко трафляються конфлікти в розвитку дитини. Часто і в такому домі бувають діти, що остають позаду у свойому розвитку і через се стають журбою для своїх родичів. Родичі, які зуміли розвязати й вирівняти дроблемі своїх характерів, зуміють осудити трудноці у вихованні своїх дітей богато яснійше і справедливійше, ніж ті, які не можуть прийти до згоди самі між собою.

Люде, які ціле життя даремно шукають щастя, які все переповнені тугою за ним, певно не зазнали любови й тепла в діточих літах. Самопевні, ясні й зрівноважені вдачі зачерпнули в молодих літах з жерела материнської доброти такий засіб любови, що їм вистарчить на ціле життя й поможе видержати вбогість, розчарування, невдачі, а навіть нещастя.

ЗІ СПОРТУ Й ГИГІЄНИ

Гаркавенко виграв боротьбу зі Сташаком і буде боротися з Лусом.

„Бостон Дейли Едвертайзер" з четверга 7. липня подає опис боротьби польського силача Сташака з українським чемпіоном Гаркавенком.

Вже перед боротьбою йшло велике зацікавлення щодо вислїду боротьби з огляду на національні терти, які зайшли між Гаркавенком як Українцем а Сташаком як Поляком, а які довели до цего, що недавно тому Гаркавенко чинно зневажив Сташака.

І як пише американська газета, боротьба була дуже дика. Оба борці не зважали на американські приписи боротьби. Гаркавенко кинув Сташаком за барієру, а цей знова кинув на него крїслом. Прийшло до цего, що мусіла аж інтервеніювати поліція.

По одногодинній боротьбі положив вкінці Гаркавенко Сташака, а публика зробила йому з того приводу велику овацію.

В другій рунді положив Сташак Гаркавенка, а за третим разом Гаркавенко положив Сташака на протязі 12 мінут і в той спосіб виграв боротьбу, а тимсамим буде міг боротися в найблищу неділю з Стренглер Лусом, американським чемпіоном. Литовці, що приглядалися боротьбі, покивали собі зі Сташака і казали, що так як він програв боротьбу з Українцем так і Польща програє в боротьбі Литви з Польщею о посіданнє литовської столиці Вильна, яку силою держать ще при собі Поляки.

СПОРТ У ЯПОНІЇ.

Атлетика і спорт в Японії нині дуже поширені. Кождий цікавиться ними, без огляду на те, до якої суспільної кляси належить. Є їх два роди: ігри національного походження і гри перенята від заграниці. До перших належить джудо або джіу-джіцу, фехтування, вправи списами і келепами (галябардами). Всі вони називаються буюцу, або військове мистецтво. Плавання і їзда верхом знані також у Японії здавна. Самураї (шляхта) вважали, що аби вступити до державної служби, треба було конче знати ці штуки. Але метою їх не була війна, а радше духова культура. Джудо (джіо-джіцу), то свого роду самооборона, таксамо фехтування і кидання списами та келепами. Зумо (бокс) то давний японський спорт. Борці боролися на малій арені, званій дого. В давних часах, коли не було ще уладжено змагання борців (бокс), то в них брали участь як глядачі і японські цісарі. Часом уладжувано такі змагання в честь послів. Пізніще зумо-змагання стались двірською церемонією. Нині всі японські школи мають відділи атлетичного спорту. В 1896. році основано велику японську організацію „військових вправ" — „Даі-Ніпон Бутоку-Каі". Нині ця організація має 2,200.000 членів. Найважнійшою вправою тої організації є фехтування. Коду-кван то найбільше японське заведення для вправ у джудо (джіо-джіцу). Між учениками висших східно-західно-японських шкіл відбуваються щороку змагання зумо (бокс). Заграничний спорт поширений нині в цілій Японії: ситківка (теніс), копаний мяч (футбол), бейсбол і т. д. Скі (лещета) принялись у Японії щойно недавно.

Один чужинець описує, як він відвідав японські школи. Коли прийшов до шкільної руханкової салі, де саме вправлялися ученики, учитель руханки казав йому і директорови школи познимати черевики і щойно тоді позволив увійти до салі. І вони так зробили, приглядалися вправам учеників похожаючи у пантофлях. І чужинець хвалив собі пізніще

звичай, бо пощо наносити до кімнати ріжну нечистоту з обуви.

ДЕЩО ПРО ГИГІЄНУ ЖОЛУДКА.

Віденський лікар д-р Густав Гартер видав книжку „Слабий або нервовий жолудок". То не є книжка для фаховців, а для найширших мас. Бо чим більше розвивається культура, чим більше рафіновані форми прибирає наше життя, тим гірше функціонують людські жолудки... Колись, тому тисячі літ, а також і тепер у людей, які живуть примітивно — жолудки були здорові, знаменито функціонували. Разом із розвитком культури щораз більше і щораз частіше псується ділання того органу, що таку важну відграє ролю в нашім життю.

І тут виринає передовсім питання: яка цьому причина, що дикі звірі так мало, а „володар землі" — людина, так часто хорує? Звірята власне живуть таким життям, до якого призначила його природа. Крім того інстинктово вже життям відповідним для його здоровля і для його потомства. Зате у людини інстинкт цей загибає щораз більше. І то тим більше, на чим вищий щабель культури виходимо. Інтелект спроваджує нас — під здоровним оглядом — на такі бездорожа, що ми нині підлягаємо недугам найбільше з усіх сотворінь на землі.

Для людей важні є два чинники: вигода й уживання. Вигода спричинила, що ми чимраз більше стараємося „влекшити" нашому тілу, так що нам помагають інші люде і машини. Бажання уживання спричинило, що при помочі огню (варення) і отруй (алькоголь, кава, тютюн і т. д.) підтинаємо найелементарніщі функції організму.

То є два головні вороги — на думку д-ра Гартера — здорового жолудка. Погляньмо лише — каже він — на дітей селян або ремісників, а побачимо, що ніколи не хорують на травлення. Зате шкідливо ділають: вишукані страви, сидячий спосіб життя і занадто виснажуюча умова праця.

Цікаву статистику подає автор. Виходить із неї, що первородні діти звичайно мають менш добрі жолудки, ніж діти, що прийшли на світ пізніще. Бо перші діти не є найсильніщі істоти, які мати може привести на світ. Пізніші діти є ліпше розвинені умово і фізично.

Автор запримічує тут: „Для будучих генерацій не є то добрим знаком, бо, на жаль, увійшло в звичай, що батьки не хочуть мати більше як 1—2 дітей".

Але як зарадити тому, щоби люде не хорували чимраз більше на жолудки? Передовсім мати повинна кормити дітину грудю. Штучно кормлені діти мають часто хорі зуби і не здужають на жолудки. Далі треба зірвати з методами „ніжних, легких страв", які псують жолудки. Не треба їсти т. зв. „легкі, делікатні" страви. Вже з дитячих літ призвичаюватися до „грубих" страв. Передовсім сирі. Овочі, сирі ярини, як редьковця, редька, морква, салата, помідори і т. д. мають у собі найбільше вітамінів.

Ще в 1897. році голяндсько-індійський лікар Ейкман запримітив, що голуби, кормлені лущеним рижем, западають на жолудкові недуги. Коли давали їм нелущений риж — вертали до здоровля.

Вона: Ви кажете, що хотіли би бути моїм чоловіком? А щоби ви знали все, признаюся вам, що я інформувалася про вас!

Він: А я також інформувався про вас...

Вона (закашлюється): Гм! Говорім на якусь иншу тему!

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

275.

Бр. св. Михайла в Елізабет, Н. Дж., відділ 142. У. Н. Союза.

Хвальний заряде Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

Члени нашого братства показали свою свідомість і заявилися всі за потребою Сиротинця, сеї так конечної організації для української еміграції в Америці. Висилаємо отже вже другу жертву, котра з попередною виносить суму 53 доляри. На цім не думаємо перестати а старатимемося дати повну поміч в будові, чим сповнимо членський і громадський обовязок. — Остаємо з поважанням: Петро Остапчук, секретар.

276.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Глен Лайн, Па., відділ 154 У. Н. Союза.

Впов. Заряде Комітету Сиротинця Захисту У. Н. Союза.

По нашій змозі і ми причиняємося в будові Сиротинця. Висилаємо чек на 16 долярів. Хоть то жертва не велика, але як каже пословиця „громада по нитці, тай бідному сорочка". Ми надальше будемо усіма силами старатися, щоби зрівноважити наші жертви з иншими товариствами і піддержати здвигненнє так потрібної для нас організації як Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі. — З поважанням, А. Фринцко, секр.

277.

Тов. ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтрамк, Миш., відділ 94. У. Н. Союза.

Впов. Добр. Секр. Комітету Сиротинця захисту У. Н. Союза.

Менше слів а більше діл — це є дуже влучна девіза, котру ми, Українці, повинні все мати на гадці. Наш відділ висилає дальшу жертву на Сиротинець $91.50 центів. Ми є певні, що добра справа завсіди знайде відгомін у нашого загалу. — Остаю з поважанням, Іван Курчак, секретар.

278.

Бр. св. о. Николая в Авборн, Н. Й., відділ 38. У. Н. Союза.

Впов. Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

Засилаю чек на 20 долярів, яко жертву на Сиротинець при У. Н. Союзі. При нагоді хочу спімнути про подію одного члена, котрий офірував на Сиротинець 10 долярів, а іменно: Дудич Семен був тяжко поранений у фандрі. Ніхто не думав, що видужає, однак сильний організм переніс увесь біль, і наш член прийшов на мітінг, де товариство виплатило йому запомогу 77 долярів. Зворушений до сліз Семен Дудич офірував 10 долярів на Сиротинець і признав у великім одушевленню, що така організація як Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі є для нас, Українців, конечно потрібна. — З поважанням, Яким Смоляк, секр.

Братство Св. Отця Николая в

279.

Вотервліт, Н. Й., відділ 13. У. Н. Союза.

Посилаємо жертви на Сиротинець Захист при Укр. Нар. Союзі; імена жертвуючих членів у викази. Жертва мала з того згляду, що не всі у нас пізнали так велику ціль як будову Сиротинця, однак ми не тратимо надії, що нам удасться зібрати більшу скількість жертв і ми в недовзі станемо в ряди покровителями цього великого діла. — З поважанням, Василь Галайко, секретар.

Добрий спосіб.

Англійські газети впевняють своїх читачів, що якийсь Шотляндець із Нюкастлю, мистер Бравн, впав на добрий спосіб, коли його 10-літний синок докучав йому, щоби купив йому збірку почтових марок. М-р Бравн не любив викидати гроші на таке, як почтові марки для забави синка, тому дав таке оголошення до одної газети, які читають у всіх закутинах британської імперії: **„Хто ожениться зі мною? Я молода, не погана і здорова. Маю маєтку 50 тисяч фунтів. Шукаю образованого чоловіка. Маєтку не вимагаю".** На це оголошення одержав мистер Бравн не менше як 25 тисяч пропозицій одружіння з усіх країв — а його синок безплатно гарну збірку найріжніших почтових марок.

ВОВКИ НА КОСТОПОЛЬЩИНІ.

Повідомляють, що в костопольському повіті на Волині появилися в лісах сила вовків, які тільки протягом кількох днів знищили 22 коней.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів, що місячний і піврічний мітінг відбудеться дня 15. липня, о годині 7-мій вечер. під ч. 158 Tonnelle Ave. Кождий член обовязаний явитися. Буде справозданне касове за пів року, яке здасть контр. комісія і много інших важних справ. Взиваеться довгуючих членів вирівнати свої вкладки сего місяця, бо інакше будуть суспендовані. Приведіть своїх знакомих і кревних та запишіть їх в члени У. Н. Союза. Також записуйте свої діти до У. Н. Союза, бо на дітях наша будучність. Кождий член повинен принести по долярови на Сиротинець Укр. Нар. Союза. — Роман Струж, предс.; Левко Кулич, кас.; Николай Пігура, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Богородчани, від. 233, повідомляє своїх членів, що для того, що члени нашого Товариства не приходили на місячні мітінги, уряд постановив мітінгів що місяця не скликати, але лише раз на три місяці. Слідуючі збори відбудуться в октобрі. Пізнійше дістанете повідомлення, котрого дня і де відбудуться збори. Тимчасом до мітінгу просимо Вас приносити Ваші вкладки до касієра Ів. Мартинця, 55 Евню Б, або, кому близше, то до секретаря Вас. Костіва, 534 Іст 18-та улиця. Тільки просимо вкладки приносити на час, щоби не треба було Вам пригадувати або суспендовувати. — Петро Накутинський, предс.; Василь Костів, секр.; Іван Мартинець, касієр.

ЮНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінг відбудеться в пятницю, 15-го липня, о годині 7-ій вечером, в Ккр. Клюбі, 29 Jackson St. Всі члени мають явитись під карою після статута. Буде півpічне справозданне і другі важні справи. — Гр. Скорбач, предс.; Н. Мазкур, кас.; В. Мандзій, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться дня 17. липня, в неділю, о год. 1-ій пополудни в Укр. Народ. Гали, 1950 W. Erie St. при Робей ул. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справозданне контрольної комісії і урядників за 6 місяців. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо коли сего не зроблять, будуть суспендовані. — Н. Читвинський, предс.; С. Багрій, кас.; П. Хомин, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Тов. ім. І. Франка, від. 77, повідомляє своїх членів, що півpічний мітінг відбудеться в неділю, дня 17-го липня, в гали майнерській, о годині 9.30 перед полуднем. Проситься усіх членів прибути на призначений час. Рівнож проситься тих членів, котрі довгують по 2—3 місяці, вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Головік, секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 212, повідомляє всіх своїх членкинь, що півpічний мітінг відбудеться дня 17. липня, на галі парохіяльній, 42 Jacob ул., точно о годині 4. Проситься кожду членицю явитись на сей мітінг; не явившася члениця заплатить 50 ц. кари, а урядничка 1 дол. — Катерина Голіш, предс.; Анна Щелева, секр.; Марія Вітенько, кас.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудесь в неділю, 17. липня, о 1-ій год. пополудни в Домі Укр. Амер. Горожан на Френклин ул. Кождий член повинен бути присутним, бо буде справозданнє контрольної комісії і інші важні справи. — Волод. Сегінь, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, дня 16-го липня в 7-ій годині вечер. Проситься всіх членів явитися на мітінгу, бо є дуже важні справи до полагодження. — Войтко Струж, предс.; Панько Турчин, кас.; Йосиф Урбан, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. ім. Рогатинщина, від. 396, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться дня 16. липня в Василя Шолюпа, 2226 Forbes Et., о годині 7-ій вечером. На сей мітінг кождий член обовязаний прибути, бо є важні справи до полагодження. — Мих. Кринський, предс.; Олекса Іванців, кас.; Т. Федунок, секр.

Литл Фолс, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 330, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінг відбудеться дня 17-го липня, в гали Івана Конікевича, 401 S. Ann St., точно о 2-ій год. пополудни. Обовязком є кождого члена явитись, бо не явившийся підлягає карі після статута. — Теодор Стрик, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінг відбудеться в пятницю, дня 15. липня, о год. 7.30 вечером, в Українській Гали. Проситься кождого члена явитись на сей мітінг. Буде справозданне касове за пів року, яке здасть контр. комісія і много інших важних справ. Котрі члени довгують 2—3 місяці, мають вирівнати свої вкладки сего місяця. Кождий член без виїмки має взяти дві пачки тікетів на годинник, одну має спродати, а одну для себе. Прихід призначений половина для Братства, а половина на Сиротинець У. Н. Союза. На сім мітінгу будемо принимати без вступного, тож записуйте жінки і діти. Неявившийся на сім мітінгу член платить кару після статута. — Стефан Гонтарський, предс.; М. Мазур, кас.; Юрій Зень, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє членів, що півpічні збори відбудуться в четвер, дня 14. липня. Обовязком кождого члена явитись на сі збори, бо є важні справи до порішення. Рівнож контрольна комісія здасть справозданне за минувших шість місяців. Кождий член повинен знати, як товариство фінансово стоїть, чи росте до гори чи паде в долину, та який оборот мало за минувших шість місяців. Члени довгуючі повинні бодай що пів року залеглість вирівнати. — В. Гурянський.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. „Згода", від. 20, повідомляє своїх членів і членкинь, що півpічні збори відбудуться дня 17. липня, в гали Укр. Хати, 2240 Грейлінг ул., о годині 1-ій пополудни. На сі збори проситься всіх членів і членкинь. Не прибувший член підлягає карі, ухваленій членами в товариськім статутті. Також буде приниматися нових членів без вступного як до Товариства так і до У. Н. Союза. — Іван Крука, предс.; І. Заблоцький і Д. Васько, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінг Бр. св. О. Николая, від. 183, відбудеться в неділю, дня 17. липня, о год. 2-ій пополудни, в гали церковній. Проситься всіх членів явитись на сей півpічний мітінг, бо є важні справи до полагодження. Контрольна комісія здасть справозданне за 6 місяців. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки як також мають довершити збірку на Сиротинець. На сім півpічнім мітінгу будемо принимати нових членів без оплати вступного. Котрий член не явится і не вирівнає своєї вкладки, буде суспендований. — Н. Ерей, предс.; Н. Поддецький, кас.; П. Бабяк, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, подає отсим до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться дня 17. липня в неділю, о годині 2-ій пополудни, в гали церковній на Charlston Ave., & East 31st St. Обовязком кождого члена явитись на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі ще не зложили своєї жертви на Сиротинець У. Н. Союза, най будуть так добрі принести на сей мітінг. Неявившийся член заплатить кару після ухвали, а урядник 1 дол. — Д. Козопас, предс.; Венедик Фурдин, кас.; Іван Чмирід, фін. секр.